

INUIT ATAQATIGIIT Folketingimi

INUIT ATAQATIGIIT

GLOBALISERINGS- UDSPIL

APRIL 2019

Inuit Ataqatigiit Folketingimi

A Global Greenland

Imod et moderne, konstruktivt og ligeværdigt samarbejde

Indledning

Grønland oplever økonomiske opgangstider. Der er gang i den økonomiske vækst. Det skyldes gunstige priser i vores vigtigste erhverv; fiskeriet. Grønland er på vej.

Grønland er dog ikke i mål, og Inuit Ataqatigiit vil med dette globaliseringsudspil pege pilen udad, og fremad mod en lysere fremtid. Inuit Ataqatigiit er stærkt repræsenteret i Inatsisartut, og er vælgerne foretrukne parti i Folketinget. Igennem vores arbejde i Inatsisartut, og Folketinget, vil vi med dette udspil, sætte en ny barre for en ambitiøs, fremsynet og perspektivrig udvikling af Grønlands rolle i verdenssamfundet.

De otte arktiske stater i Arktis Råd er blandt verdens rigeste, og mest indflydelsesrige lande. På trods af dette, er levestandarden i Arktis på mange punkter ikke på et acceptabelt niveau. Inuit Ataqatigiit arbejder for at fremme, og efterleve FN's Verdensmål frem mod 2030. Her er bekæmpelse af fattigdom, øget uddannelsesniveau, og bæredygtige bosteder centrale mål for Grønland.

Loven om Grønlands Selvstyre fra 2009 har til formål, at fremme ligeværdighed og gensidig respekt mellem Grønland og Danmark. Ånden i selvstyreloven er, at målene skal nås i fællesskab. Udenrigspolitik i Grønland er et Rigsanliggende, og Danmark bærer formelt ansvaret på vegne af Grønland. Grønland kan selv indgå aftaler på mellemfolkelige anliggender med fremmede stater og internationale organisationer på hjemtagne områder. I praksis udføres udenrigspolitikken mellem Naalakkersuisut og Regeringen, som ligeværdige parter.

Grønlands internationale relationer og udenrigspolitiske prioritering skal ikke kun overlades til politiske drøftelser i Folketinget, men bør i højere grad drøftes mere fremadskuende i Inatsisartut, som bør sætte retningen for Grønlands internationale tilstedeværelse. Inuit Ataqatigiit kæmper for et tættere samarbejde mellem parlamenterne Inatsisartut og Folketinget, når der træffes afgørende beslutninger om Grønlands udenrigspolitik, og fremtid som international aktør. Vi må fra Grønlands side gå forrest, når det handler om Grønlands udvikling.

Dette udspil forholder sig således ikke kun til indsatsen i Grønland og Danmark, men også til Grønlands relation til resten af verden. Dette globaliseringsudspil er et bud på ti mål for et stærkere Grønland.

10 mål for et stærkere, og mere bæredygtigt Grønland i verdenssamfundet

Mål nr. 1

Større udenrigspolitisk erfaring.

Udveksling af medarbejdere mellem Udenrigsdirektoratet og Udenrigsministeriet. Grønland har brug for at styrke sin erfaring og kompetencer indenfor udenrigspolitik. Stigende aktiviteter i Grønland, og en større involvering af lande som vi omgiver os med og handler med, kræver en bredere udenrigserfaring end fra de repræsentationer, som Grønlands Selvstyre har i København,

Bruxelles, Washington og snart Island. Der bør afsættes midler til, at relevante medarbejdere hos Naalakkersuisut kan opnå viden, og erfaring fra Udenrigsministeriet, ligesom ansatte fra Udenrigsministeriet kunne udstationeres i Nuuk, i op til et år ad gangen. På den måde deles viden, erfaring, netværk og forståelse til gensidig gavn.

Mål nr. 2

Mere mangfoldig repræsentation af kompetencer i udenrigstjenesten.

Der skal åbnes op for muligheden for at kvalificerede personer fra Grønland (og Færøerne) kan komme i betragtning til internationale stillinger i FN, Verdensbanken og DANIDA.

Udenrigsministeriet støtter udsendelsen af personer fra Danmark på missioner rundt omkring i Verden, som del af Danmarks udviklingsbistand, og støtte til blandt andet FN og Verdensbanken. Der har dog kun været få grønlændere afsted. Inuit Ataqatigiit foreslår derfor, at den politiske opmærksomhed på *hele* talentmassen i Danmark, Grønland og Færøerne skærpes, når der udpeges medarbejdere til stillingerne. Dette skal være med til at sikre øget viden i Grønland, for eksempel i udenrigsdepartementet, om multilateralt og internationalt samarbejde og processer, om menneskerettigheder. Grønland bør ligeledes tilbydes placering på erhvervsmæssigt interessante danske ambassader i verden, for eksempel USA, Canada, Rusland og Kina.

Der bør ydermere igangsættes en informationsindsats, om mulighederne for at besidde internationale stillinger, så flere unge grønlændere motiveres til at søge. Her kan grønlændere der har international erhvervserfaring med fordel være en del af indsatsen.

Mål nr. 3

Uddan fremtidens ledere i udenrigspolitik og FN's Verdensmål.

Et nyt initiativ kaldet *Future Global Leaders* skal samle grønlandske studerende i et kursus i aktivistisk udenrigspolitik, public diplomacy, social entreprenørskab og FN's Verdensmål. Sammen med Ungdommens Røde Kors, INUA, ICC, Fonden for Entreprenørskab, CSR Greenland, DTU, Ilisimatusarfik og NUKIGA erhverv, arrangerer Inuit Ataqatigiit første kursus i Sisimiut og Nuuk i foråret 2019. Håbet er at pilotprojektet vil fortsætte, og hvert år uddanne unge i, hvordan de kan bidrage til en bedre verden.

Mål nr. 4

Interparlamentarisk netværk i Rigsfællesskabet, for FN's verdensmål.

Folketingets medlemmer arbejder tværpolitisk for at fremme FN's verdensmål om bæredygtighed frem til år 2030. Det parlamentariske netværk er med til at holde Regeringen oppe på de målsætninger, som der måtte blive frembragt nationalt. FN's Verdensmål er også vigtige at bidrage til fra grønlandsk side, da de arbejder for den enkeltes trivsel og samfundsudviklingen.

Naalakkersuisut er i gang med at udarbejde en samlet nationalplan for, hvordan Grønland kan bidrage til verdensmålene i 2030. Ved at styrke samarbejdet på en ligeværdig måde, på tværs af parlamenterne i Rigsfællesskabet, står vi stærkere i forhold til at leve op til verdensmålene. Halvårlige møder mellem de parlamentariske netværk, på skift i Rigsfællesskabet, giver mulighed for at styrke kendskab, viden og indsats til fælles gavn.

Mål nr. 5

Optimering af Grønlands eksport og handel med udlandet.

Grønlands behov for en flerstrengt erhvervsudvikling skal initieres i Grønland, men understøttes af arbejdet i Folketinget. Der skal banes vejen for investeringer i modne projekter, sikres mere aktiv involvering af virksomheder i Danmark, herunder DI, med henblik på øget handel og aktivitet i, og med Grønland. Mulighederne for at etablere et "Grønlandsk Handelskammer", hvor virksomheder, der har interesse i handel med Grønland går sammen, bør undersøges. Der bør tillige etableres en arktisk task-force i Eksportrådet, der kan komme med anvisninger til, hvordan Udenrigsministeriet kan bistå dansk erhvervsliv, med at blive mere aktive i Arktis, og fremme handelen mellem Danmark, det arktiske område, og resten af verden. Der skal defineres en klarere og mere tydelig rolle for ambassadernes samarbejde og involvering ved grønlandske, eller fælles, grønlandsk-dansk erhvervsfremstød. Arbejdet bør fremmes i koordination med International Inuit Business Association, som ICC har taget initiativ til.

Mål nr. 6

I 2030 skal grønlandsk lovgivning i Folketinget være på samme niveau som tilsvarende dansk lovgivning.

Gamle love i Folketinget holder fortsat Grønlands udvikling tilbage. Dette gælder også på det udenrigs- og erhvervspolitiske område. En hurtigarbejdende lovkommission med repræsentanter fra Naalakkersuisut og Regeringen skal bringe grønlandsk lovgivning ind i en ny tidsalder. På tre ud af 32 områder er gældende lovgivning stadig fra 1960'erne og 1970'erne. Det gælder bl.a. indenfor sundhed og luftfart. Samtidig er love på andre områder mere end 20-30 år gamle, og dette er mens dansk lovgivning opdateres løbende. Dette er uacceptabelt. Samtidigt har et international regelsæt, internationale konventioner mv. udviklet sig, også med betydning for Grønland. Der skal derfor igangsættes et systematisk arbejde for få love om Grønland vedtaget i Folketinget på samme niveau, som tilsvarende dansk lov, og dertil sikres samklang med internationale regler og konventioner. Arbejdet skal færdiggøres i 2030.

Mål nr. 7

Grønland skal have selvstændigt medlemskab i Komitéen for Arktiske Parlamentarikere.

I Arktisk Råd sidder alle tre lande i Rigsfællesskabet – Grønland, Færøerne og Danmark repræsenteret. Dette er ikke tilfældet i Komitéen for Arktiske Parlamentarikere, hvor det kun er Folketinget, som har en plads. Komitéen, som også forkortes SCPAR, har taget initiativ til Arktisk Råd og har afgivet en række anbefalinger til regeringer i de otte arktiske stater, samt til Arktisk Råd. Siden 2001 har Inuit Ataqatigiit repræsenteret Folketinget i SCPAR, men det er ikke givet, at det er en fra Grønland, som repræsenterer landene i Komitéen. Inuit Ataqatigiit anbefaler derfor, at der arbejdes fra Inatsisartut og Folketinget for at Grønland skal have en fast plads i Komitéen.

Mål nr. 8

Etablering af fælles netværk Friends of the Arctic, i EU.

Grønland påvirkes i høj grad af politik ført i EU, selvom Grønland ikke er medlem. Grønland har et partnerskab med EU, og modtager blandt andet midler til styrkelse af uddannelsesområdet i Grønland via Grønlandsinstrumentet. Ønsker Grønland dog større indflydelse på EU's politik i Arktis, er det vigtigt at være på forkant og proaktiv. Som et supplement til arbejdet i Grønlands Repræsentationen anbefales det, at der nedsættes et arktisk netværk i EU, for eksempel som en inter-group med særlig fokus på Arktis, eller som et netværk som sikrer viden om Arktis til relevante medlemmer af Europa parlamentet.

Mål nr. 9

Etablering af årlig Arktisk Pris uddelt af Arktisk Råd.

Nordisk Råd uddeler årligt en række priser, som fremmer og synliggør de værdier, som Nordisk Råd står for, for eksempel en kultur- og litteraturpris. Det foreslås, at Arktisk Råd uddeler årlige priser, som anerkender ressourcepersoner, frivillige og kulturpersonligheder eller andre, som har bidraget til et stærkere Arktis. Dette vil skabe en øget fællesskabsfølelse blandt de forskellige parter i Arktis, og vil samtidig være med til at gøre det arktiske arbejde mere folkeligt.

Prisen kunne være uddeles til særlige områder eller personer, som anerkendes for værdiskabelse i Arktis, eller fordi de har gjort en særlig indsats for udviklingen i Arktis. En kulturpris, innovationspris og en ærespris, er eksempler på de kategorier som prisen kunne opdeles i. Udover medlemsstaternes mulighed for at pege på nominerede, kunne man åbne op for at observatører til Arktis Råd, herunder ikke mindst NGO'er, Komitéen af arktiske parlamentarikere, og andre observatører kan indstille personer, foreninger eller initiativer til prisen. Prisen kunne finansieres i samarbejde med private virksomheder eller fonde.

Mål nr. 10

Styrkelse af arktisk-nordiske samarbejde i Arktisk Råd, Nordisk Råd og de større fiskerinationer.

I fællesskab mellem Grønland og Danmark bør der søges øget indflydelse, og fokus på Arktis i arbejdet i Nordisk Råd. De seneste år er der internationalt stigende fokus på erhvervspotentialet i Arktis. De nordiske lande, som alle har en interesse i Arktis, bør i højere grad, samarbejde om at sætte fokus på Arktis, for eksempel ved at holde fælles nordiske møder, forud for møder i Arktisk Råd for at varetage arktisk-nordiske interesser i højere grad, og sikre en stærkere arktisk-nordisk stemme i Arktisk Råd. Øget samarbejde mellem de nordiske lande ville være naturligt i lyset af, at fælles mål om et stærkere Arktis blandt de nordiske lande. På denne måde ville man dække en større flade i et samarbejde, der blandt andet skulle sikre et fredeligt Arktis, skabe nye muligheder for erhvervsudvikling, og i fællesskab styrke digitaliseringen i mv.

Det foreslås yderligere, at der etableres et netværk, der har til formål, at skabe et samarbejde mellem større fiskerinationer i Arktis. Fiskeriet er uden sammenligning Grønlands største indtægtskilde, og det er derfor oplagt at have fokus på, hvordan man i et samarbejde med andre nationer kontinuerligt kan øge kompetencer inden for faget. Samarbejdet vil være i form af videndeling og sparring, hvor formålet vil være, at hente inspiration til gavn for egen drift, såvel som for det samlede fiskeri i Arktis.

Grønlands forpligtigelse overfor FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling

Dette globaliseringsudspil vil konkret set styrke Grønlands forpligtigelse overfor FN's verdensmål. Gennem de ovenstående ti mål, vil Grønland være med i kursen mod en bæredygtig udvikling, hvor tæt internationalt samarbejde er nødvendigt for holdbare resultater. Inuit Ataqatigiits ti mål vil helt konkret være med til: at skabe kvalitetsuddannelse i og udenfor Grønland; at fremme jobs og økonomisk vækst i det grønlandske samfund; at skabe bæredygtige industrier og innovative projekter; at opnå større lighed i politiske processer; at styrke forbindelsen mellem byer og bygder i Grønland og Arktis. Alt dette vil højne den bæredygtige udvikling i Grønland, og samtidig være indsatser, der berører alle FN's 17 verdensmål.